

grandesa en Poblet, en Santas Creus, en la seu de Barcelona, y en cent altres monuments que proven lo qu'era llavors l'arquitectura en la nostra terra.

Lo present y'l pervindre poden simbolisarse per lo qu'es coneix com á *modern style*, puig qu'encar que exòtich, té quelcom de cosmopolita que s'avé perfectament amb el caracter general de las modernas societats, ja que totas ellas, per la facilitat de comunicarse y relacionarse unas amb altres, tenen un vernís superficial que fá que s'assemblin exteriorment, encar qu'interiorment totas conservin sa fesonomia particular.

De manera qu'aqueix istil que podríam anomenar catalá, tindria com á estructura y líneas generals, lo gòtich, com representant el passat gloriós, la Catalunya d'altres temps, el poble catalá no influenciat per ningú, es á dir, representant tot lo que d'històrich y tradicional té l'actual mohiment de reivindicació; y tindria com á accessori y condicional, aqueixa incertitut y vaguetat característiques de lo que s'en diu *modernisme*; y aqueixa incertitut y vaguetat que vindria á modificar las seguras y fermas líneas del art gotich, mes sense que las arrivessin á desfigurar, simbolisarian perfectament las lluytas, els mohiments d'avens y de retrás, els duptes, l'esperansa que re-

naix, en una paraula, simbolisarian aqueix estat de neguit y d'activitat que atravessa nostra pátria, aqueix estat que modifica aparentment al poble catalá, mes qu'en realitat no fá sino que torni á sortir més potent la personalitat de Catalunya.

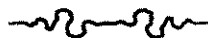
Crech qu'am lo dit n'hi ha prou pera convencers de la possibilitat y fins relativa facilitat de portar á la práctica la teoria sustentada en aqueix article.

Per la meva part, crech qu'el dia que tots els arquitectes cataláns estimin com dehuen á Catalunya, y posin tot son esforç en pro del art catalá, després d'haver estudiat fonament lo que aquí's feu en temps millors per l'arquitectura, aquell dia, aqueix istil per qual creació no m'ha de dordre cap sacrifici, estich convensut que naixerá sens cap esforç, y aquell dia si que podrém ocupar un lloch d'honor dins del mohiment artístich general del mon.

Aixís, lo que tots devém fer es estimar á Catalunya, y estimarla forsa, perque d'aqueix modo, ajuntant tots els nostres esforços, demostrarem á la Humanitat que podém y volém anar sols.

D. Sagrañes.

Reus, Septembre, 1901.

RIMA

Cuántas veces, mis manos en tus manos,
mis ojos fijos en tus ojos negros,
han resbalado ante los dos las horas
de una noche de estío en el silencio....

Cuántas veces, después de haber gozado
de la emoción de un beso,
he apagado mi sed insaciable
bebiéndome el perfume de tu aliento...

Luego, lejos de tí y ante los libros
—mis viejos compañeros—
cuántas veces noté mis ojos húmedos
sintiendo la nostalgia de aquel tiempo...

De tu aliento el perfume delicado
que vivo lo recuerdo!
Cuántas veces pensé, mi amor perdido,
si llevas una flor dentro del pecho.

R. Surriñach Senties.

Folk-lore (1)

Lo folk-lorisme ha posat a la nóstra terra fortes i fondes arrels i ha donat ja els seus fruits, més encar que s'ha fet força cosa no hem de creure pas stroncada la dèu ont begueren els patriarches de la litteratura popular cathalana. En Milá i Fontanals, en Pelai Briz, En Marian Aguiló, En Victor Balaguer i En Maspons i Labrós. Resta molt encar per a recullir i a bon segur trigarem temps a veure un Romancer general, un Cançonner complert, una aforística acabada i una bona collecció de contes i rondalles. Cal que no s descoratgi mai doncs i s vagi cercant am compte tot lo que fou la vèu d' a hir, lo passat d'una raça,

d'una patria, que renaix... ¡Quantes cançons i corrandes, lligendes i tradicions, endevinalles i maximes hi ha per arreplegar i que sembla que fugin cuitoses de ciutat i s'arreconin i amaguin per les viletas i pobles petits de montanya. Tot és ressó de les creences, de l'istoria i de ls costums del poble, recordança de l'avior, llevat de molts secles de la collectivitat cathalana. Jo recoman a tots els que gustin d'excursions i caminades, i tinguin en son cor, amor per Cathalunya, que s'afflicionin al estudi de les coses del poble, que s preocupin de lo que roman l'antigor, qu'arrepleguin les despulles que se serven del temps de la velluria, qu'enriqueixin la nostra litteratura amb els thresors valiosissims del Folk-lore, éll ens farà sentir en la lyrica els plors i planys del poble que s queixa, lo sbarjo del cor qu'estima; en l'aforisca hi trobarem un planter d'idees plenes de bonitat i sanesa, en la tradició, lo stoig de les

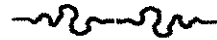
(1) De l'anglués *Folk*: gent, poble, gernació, multitud; i *lore*, sciencia, doctrina, llició, coneixements; vé a esser el *vox populi* dels llatins.

sciències, de les costums, de les supersticions i de les rutines, i en la rondalla, a ont hi intervenen les fades i bruixes, les meravelloses fonts verginaires i'ls encantaments, hi gaudirem brolls de poesia. Servem-ho, servem-ho tot perque lo nostre poble, avençant els temps, al die de demàs'hi guardi en eix atrotinat spill de son passat, i encar qu'am prou feynes s'hi conneixi les physonomies, ho mirará carinyós am falaguera mitja riatlla als llavis, com l'home quant mira la photographia de quant era noi, i s'adona de sa mirable transformació. I és de tanta importancia lo estudi d'aquestes coses que si algú les menyspreés sols cal dir-li qu'hant sigut thema de estudi per sabis de differents paisos i brotan tot seguit de la memoria els noms respectables d'homes sciènts de tanta aixecada litteraria i scientifica com els Grimm, en Mickievitz, Pittré, Dozon Beauvois, Anderson, Brueyre, Theophil Braga etc. i cal dir qu'a França s'ha arribat fins a fer sortir amb el nom de la fada «*Melusine*» una revista tractant tant sols de litteratura popular, francesa, forana i comparativa i quántes lliçons profitoses n'hant

surtides del estudi comparatiu del Folk-lore de les diverses nacionalitats!

Nosaltres, afanosos i portats per l'amor al terrer, temps fa qu'anem trevallant en aquesta tasca de arreplegar i avui ens determinem de publicar en aquesta seriosa revista una colla de cançons del genre épic, producte d'alguns anys de treball. En Marian Aguiló ne publicá una col·lecció en son llibre «*Romancer popular de la terra catalana*», cançons que intitola feodals cavalleresques per ser nascudes qualcunes amb els feods a llá als derrers djorns de l'etat mitjana. Hem tingut nosaltres la sort de recullir versions i cançons que no figuren en dit llibre, i les publicuem, desitjosos de portar el nostre humil granet de sorra per ajudar a bastir lo grand casal de Catalunya al ensemps qu'anem aixina provant que la poesia épica popular de la nostra terra ha tingut un envedjable sclat, florint amb ufana aital qu'a França i a les Castellés.

Michel V. Balanyá.

* * *

LA PORQUEROLA

MULLER DEL CAVALLER

Dom Johan perquè no s casa

—Perquè no trobi muller

que la don dondeta

perque no trobi muller (1)

que la don dondè. ^s

—Casis am dona Maria

qu'és filla del cavaller (2)

al dissabte això s parlava

i al domenge ja ho vant ser

al dilluns ja'n té una llettra

diu que l rei lo demané

demané l per quatorz'anys

per guerra l'ha de mester

—ai mare, la meva mare

vos encoman' ma muller

no la feu anà a la cunya

ni al forn ni sols al paster.

Compreu-li un coixi de puntes

ensenyeu-li de broder.

Tant prest que va ser-ne fora

porquerola li fant ser.

Un djorn de matinadeta

Dom Johan per lli passé.

Detureu-vos els meus patges
jo també'm deturaré.

Ci-baix sento una veueta

que m'apar qu'és ma muller.

—Deu la guard la porquerola

—Deu lo guard lo cavaller

—Apa, anem porqueroleta

ja s hora de retirar

—hai de fé un feixet de llenya

set fuadetes també.

S'en destirá de la spasa

i li va arrencá un romer.

Amb el soroll de les branques

un porquerol ne fugé.

—Ai, ai! tristeta de mi

qu'aqueixa nit moriré.

—No tinguís pó porquerola

que jo t'en enguardaré.

Diga-m, diga-m porquerola

en quin hostel guisen bé.

—Casa de la meva sogra

prou solen cunyar molt bé.

Posen gallineta al olla

i carn de moltó també.

—Deu la guard a la hostalera

—Deu lo guard al cavaller.

—Qu'és que té avui la hostalera

qu'és que té per a soper?

—Hi ha gallineta al olla

i carn de moltó també.

—Qu'és que té la porquerola

Variants (1) casis que tindrà muller

(2) qu'és la flor d'aqueix carrer